

Palliativa läkemedel, ordination och hantering

För patienter som inkluderas i palliativ vård behövs en säkrad tillgång till symtomlindring hela dygnet. Det bör alltid finnas vid behovsläkemedel ordinerade mot smärta, andnöd, illamående, oro/ångest och rosslighet även om patienten för tillfället är väl symtomlindrad. Läkemedlen enligt Checklista för primärvård, Brytpunktssamtal samt Checklista för slutenvård Vägledning för palliativ vård ska finnas tillgängliga i läkemedelsförråd på vårdcentral, särskilt boende och akutavdelning. Vårdas patienten i ordinärt boende ska individuellt ordinerade läkemedel finnas tillgängliga i hemmet vid förväntat behov.

De flesta av läkemedlen i checklistan saknar subvention, dvs ingår ej i förmånssystemet. Patienten får därmed stora kostnader och ofta sker onödiga kassationer. Dessutom är det stor risk för att läkemedel med missbrukspotential hamnar i fel händer.

Hälsocentral och/eller vårdenhet (se sid 2) ska tillhandahålla de läkemedel som patienten behöver i det palliativa skedet enligt checklistorna ovan. Ställningstagande till andra läkemedel får göras av ansvarig läkare utifrån patientens tillstånd.

Vid förväntad större och längre tids förbrukning av morfin eller oxikodon skrivs recept. Läkemedel till patient i öppenvård – val av recept eller rekvisition, (sid 2 andra stycket).

1.1 Ordination

- Alla ordinationer ska skrivas i COSMIC/Pascal oavsett recept eller ej. Om ordinationen skrivs i checklista för brytpunktssamtal, är detta att betrakta som en telefonordination och ska föras in i COSMIC/Pascal snarast av ansvarig läkare och ny läkemedelslista skickas till patientens sjuksköterska i kommunen. Sjuksköterska i kommunen ansvarar för att dokumentera telefonordinationen på ordinationshandlingen.
- Förslag på palliativa ordinationer finns som paketmallar i COSMIC. Om du skriver *palliativ* i sökrutan för ny ordination/paket kommer alla palliativa mallpaket upp.
- Dospatienter behöver en *receptförskrivning* för att ordinationen ska synas på läkemedelslistan i Pascal. Det är i de flesta fall INTE meningen att dessa recept ska hämtas ut på apotek, utan meningen är att de ska SYNAS i Pascal. Enklast skrivs dessa recept från mallarna i Cosmic. Läkemedlen ska i de allra flesta fall *rekvireras* och därmed bli kostnadsfria för patienten.
- Informera patienten och kommunens sjuksköterska om att dessa ordinationer finns på hens läkemedelslista för eventuella framtida behov.
- Aktuell läkemedelslista utskriven från COSMIC/Pascal förvaras i patientpärm/mapp i hemmet/SÄBO.

1.2 Tillgång till läkemedel

- Vid utskrivning från vårdavdelning
I samråd med mottagande sjuksköterska i kommunen skickas de läkemedel med som behövs tills de kan införskaffas från kommunförråd/hälsocentral samt i vissa fall hämtas ut på recept. Sjuksköterska i kommunen kan förbereda läkemedlen om det planerats inför hemgång.
- Vid anslutning till Storsjögläntan
Sjuksköterska på Storsjögläntan iordningställer en "vid behovslåda" med de läkemedel som patienten kan behöva och lämnar den i patientens hem.
- I hemsjukvård/SÄBO
Sjuksköterska i kommunen beställer via hälsocentralen de läkemedel som ska finnas tillgängliga i akutväska och i förråd enligt rutin. För att säkra läkemedelstillgången i ordinärt boende ska läkemedlen iordningsställas i hemmet i god tid före förväntat behov. En "vid behovslåda" kan med fördel användas, enklast är att dessa ordnas av kommunen. Narkotikajournal ska upprättas för de narkotikaklassade läkemedel som förvaras i hemmet.

En "vid behovslåda" kan t.ex vara en enkel plastlåda med fackindelning. Förslag på vad som kan finnas i vid behovslådan:

Opioid:	5 ampuller
Robinul:	5 ampuller
Midazolam:	5 ampuller
Haloperidol:	5 ampuller

- Utlämnande från hälsocentral
Kommunens sjuksköterska lämnar in beställning på läkemedel och hämtar läkemedel enligt rutin. Se blanketter nedan.

Länkar:

[Hemsjukvård/SÄBO. Regionens akutväska.](#)

[Beställning. Regionens akutväska.](#)

[Hemsjukvård/SÄBO. Läkemedel i förråd för akuta tillstånd och palliativ vård.](#)

[Beställning. Läkemedel i förråd vid SÄBO](#)

Rutinen har framtagits i samråd med Regionens kvalitetsråd och Läkemedelskommittén